

Reformkommissionen

- Nye Reformveje 1

→ Med hovedfokus på livslang læring til de mindst uddannede

DEG's årsmøde d. 11. maj 2022

Per B. Christensen, medlem af Reformkommissionen

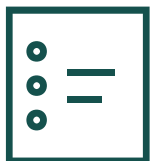

Nye Reformveje 1

Vi startede med fem sten

- Nu har vi identificeret tre nye reformveje
- Flere vil følge

Anbefalinger fordelt i tre dele (i alt 35):

1. Nye veje til de længste uddannelser
2. **Livslang læring til de mindst uddannede**
3. Lettere at drive virksomhed

Det overordnede mål i Nye Reformveje 1:

Fortsat høj produktivitet og fortsat høj velstand

Relevans for erhvervsskolerne i temaet

- De unge uden uddannelse , der bliver voksne
- De voksne på kanten af arbejdsmarkedet
- De ufaglærte og faglærte i beskæftigelse

VEU : Udfordringsbillede og mål

De overordnede udfordringer:

1. For mange har svage basale kompetencer
2. For få beskæftigede, virksomheder og ledige gør gennem arbejdslivet brug af erhvervsrettet VEU
3. VEU-systemet er ikke i tilstrækkelig grad overskueligt og tilgængeligt for den enkelte og for virksomhederne og kan i sig selv være en barriere for anvendelse

Mål for VEU-området:

1. Andelen af voksne, som mangler basale faglige færdigheder, skal nedbringes markant
2. Særligt flere ufaglærte og faglærte skal vedligeholde og udbygge deres kompetencer gennem deltagelse i erhvervsrettet VEU og det ordinære uddannelsessystem
3. VEU-systemet skal være nemt at forstå og tilgå for borgere, sagsbehandlere og virksomheder

Del 2: Livslang læring til de mindst uddannede

Paradoks: Dem med mindst uddannelse har størst gevinster ved efteruddannelse, men alt for mange undlader at bruge det.

Vores grundlæggende analyse er, at der ikke er behov for store strukturændringer, men i stedet et bedre overblik over mulighederne i dag.

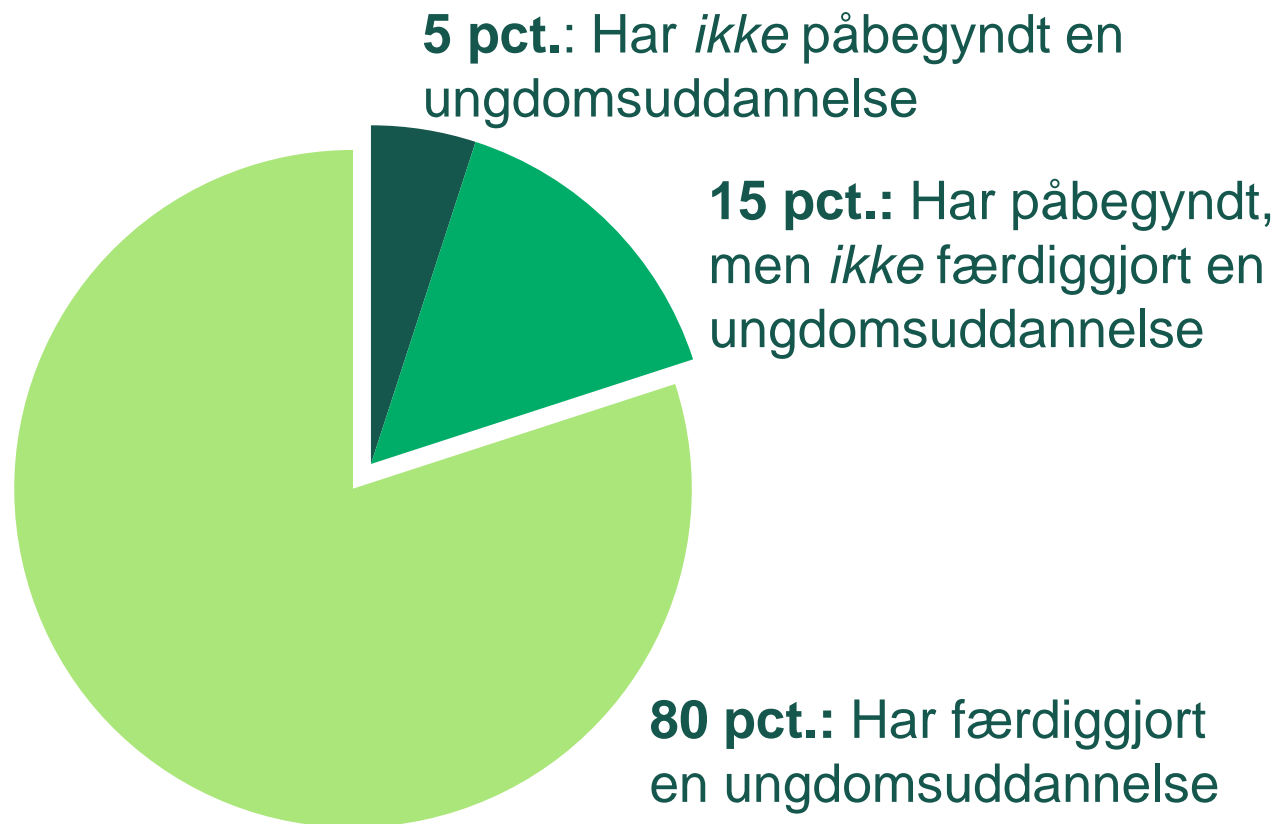
Vi anbefaler (blandt andet):

- Et nyt uddannelsesoverblik
- Nye veje fra ufaglært mod faglært
- Nye læringsformer (kommer senere)

Unge med uforløst potentiale

Ca. 20 pct. af de 25-årige får ikke en ungdomsuddannelse

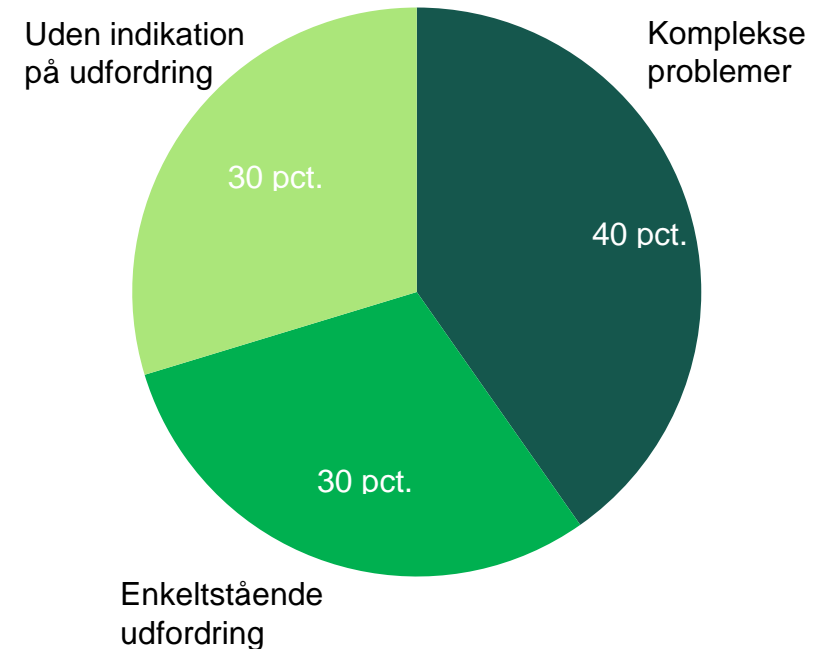
Forklaringer?

- Mange unge har komplekse problemer
- Mange er skoletrætte (drenge)
- Efterkommer-drenge er særligt udfordrede

Anm.: Figuren viser uddannelsesstatus for personer dansk oprindelse og efterkommere fra fødselsårgang 1993 med bopæl i Danmark i 2018. Ungdomsuddannelser omfatter i denne figur gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser.

Unge uden uddannelse har forskellige grader af udfordringer

- *En (lille) tredjedel* gælder, at deres eneste registrerede udfordring er den manglende ungdomsuddannelse. De synes hverken at være udpræget fagligt svage eller at have alvorlige sociale eller sundhedsmæssige udfordringer.
- *En (lille) tredjedel* har tilsyneladende kun en enkelt udfordring – fx særdeles dårlige folkeskolekarakterer eller en psykisk diagnose.
- *En stor tredjedel* er komplekst udfordret *

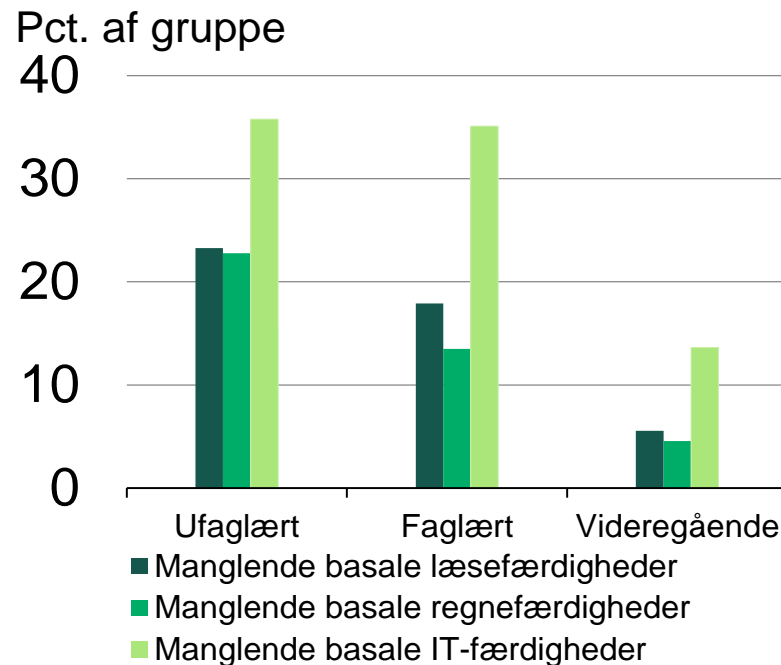

Anm.: *Unge med komplekse problemer har flere udfordringer. De kan fx have svage faglige forudsætninger og en psykiatrisk diagnose (fx depression, angst, OCD, spiseforstyrrelser, ADHD eller personlighedsforstyrrelser). Eller de kan have en kombination af fx svage faglige forudsætninger, psykisk sårbarhed eller sociale udfordringer, fx kriminalitetshistorik eller misbrug.

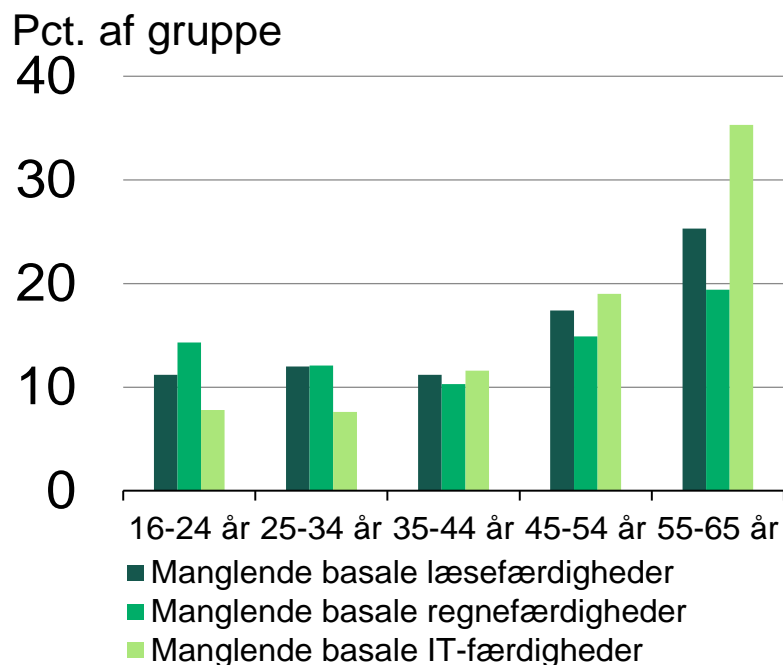
Livslang læring til de mindst uddannede

Mange ufaglærte og faglærte mangler basale færdigheder

Personer med mindre gode læse-, regne- og IT-færdigheder efter uddannelse, 2012

Personer med mindre gode læse-, regne- og IT-færdigheder efter uddannelse, 2012

Viden om voksne med svage basale kompetencer

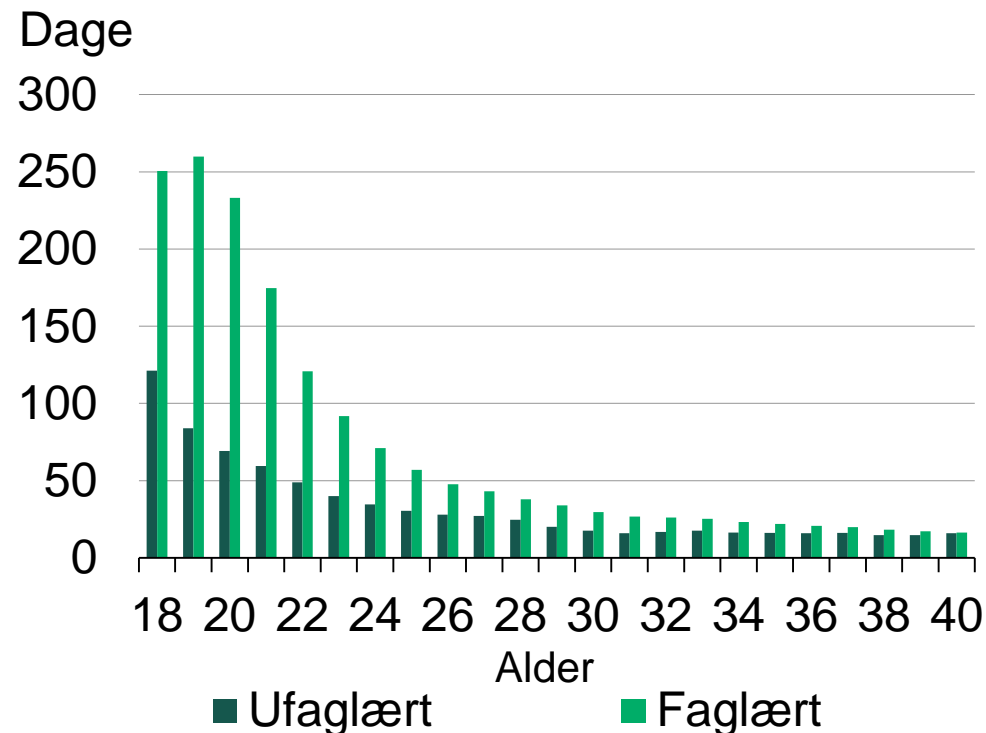
OECD's PIAAC-undersøgelse om voksnes kompetencer viser bl.a.:

- 580.000 danskere er dårlige til at læse og skrive – det svarer til 16 pct. af voksne danskere.
- Næsten lige så mange – 530.000 danskere er dårlige til at regne.
- Ca. 1 mio. danskere er dårlige til at bruge en computer til at løse hverdagsopgaver – det svarer til godt 28 pct. af voksne danskere.
- Stort sammenfald mellem kompetence- og uddannelsesniveau og beskæftigelse.
- Langt de fleste bruger basale kompetencer i deres job.
- Tendens til bedre kompetencer blandt dem, der har deltaget i kurser i det seneste år.

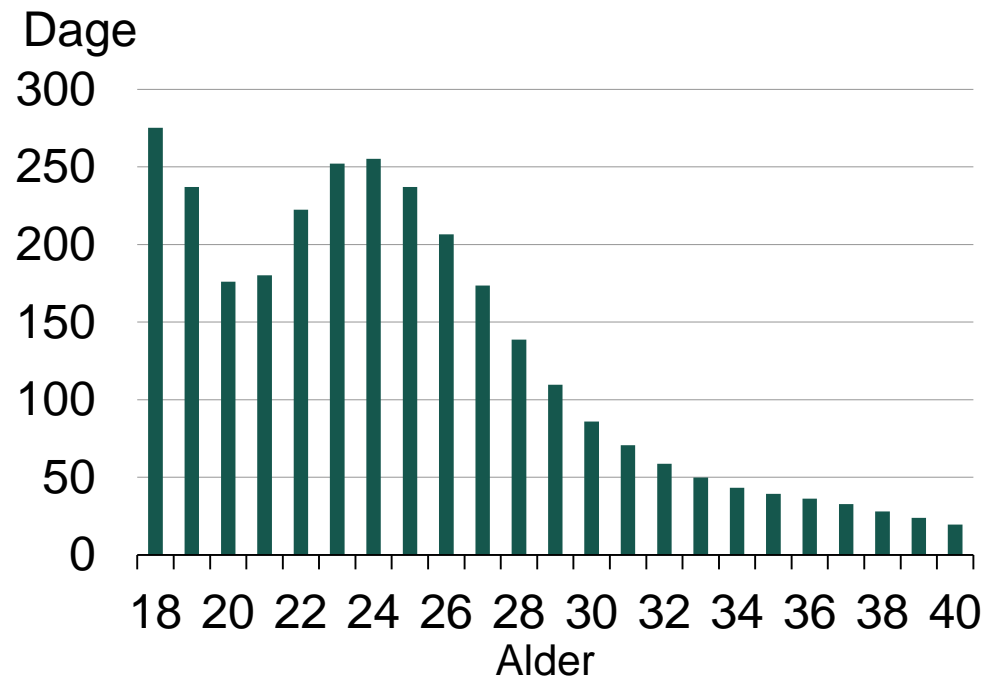
Livslang læring til de mindst uddannede

Kompetenceudvikling falder klart mest i starten af livet

Dage i formel (offentlig) uddannelse fordelt på alderstrin – ufaglærte og faglærte

Dage i formel (offentlig) uddannelse fordelt på alderstrin – personer med videregående uddannelse

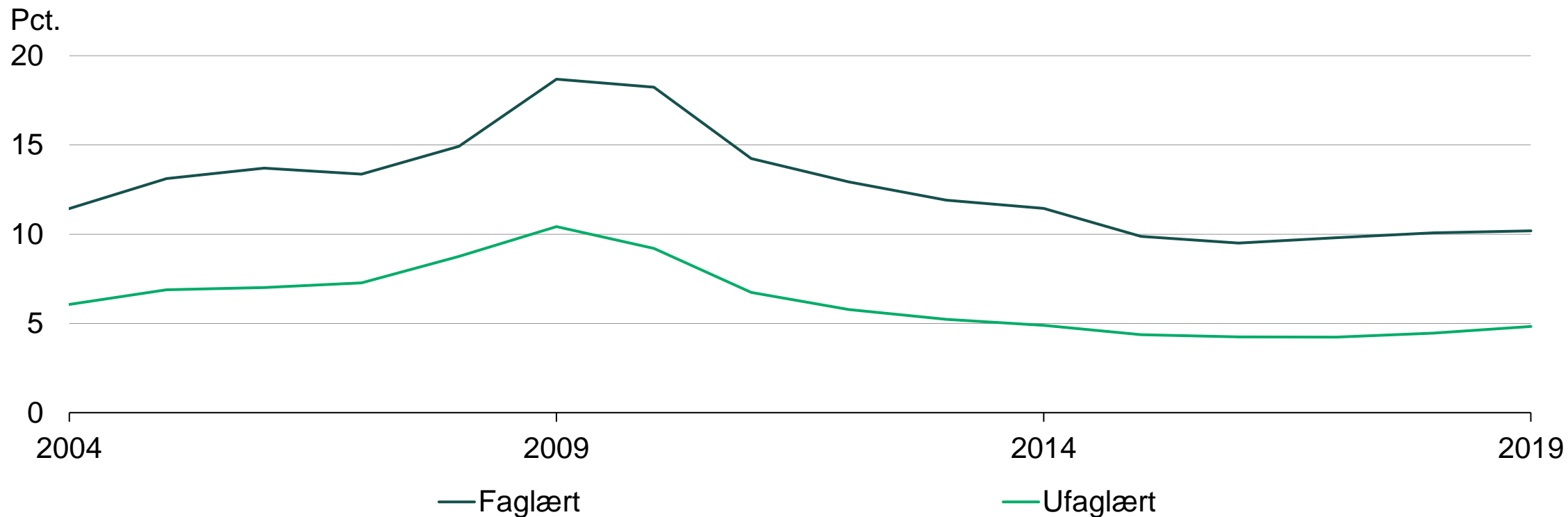

Anm.: Formel uddannelse omfatter ordinære uddannelser og offentlig voksen- og efteruddannelse. Der findes ikke registerdata for private VEU-kurser. Kohorten udgøres af personer, som var 40 år i 2017, og som følges over tid fra 18 år (i 1995) til 40 år (i 2017). Kohortens uddannelsesstatus (ufaglært, faglært hhv. videregående uddannelse) opgøres pba. højeste fuldførte uddannelse i 2017. Ufaglærte er inkl. personer med uoplyst uddannelse og ekskl. personer med en gymnasial uddannelse. Personer med en videregående uddannelse omfatter både personer med korte, mellemlange og lange videregående uddannelser. Dage med uddannelse opgøres mellem uddannelsesforløbets start- og stopdato. Derved kan det opgjorte antal dage være højere end de sædvanlige 200 uddannelsesdage på et år. Opgørelsen tager højde for overlappende uddannelsesforløb.

Livslang læring til de mindst uddannede

Deltagelsen i AMU-kurser er lavere end tidligere

15-64 årige, der har deltaget i AMU i året, efter højest fuldførte uddannelse, 2004-2019

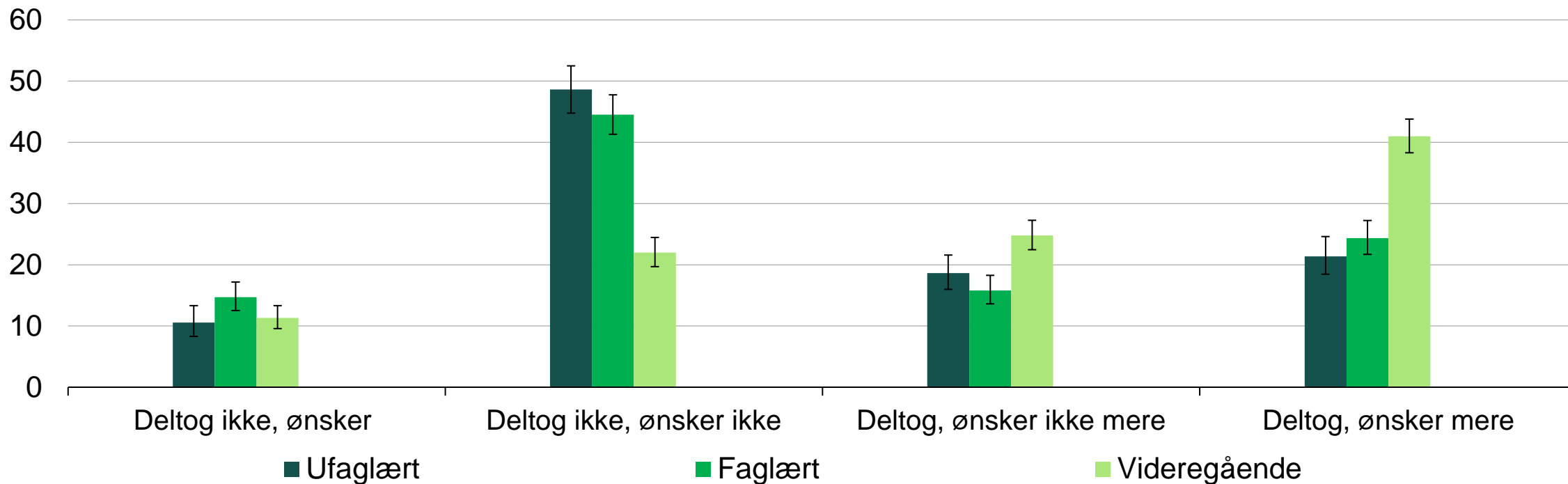
Anm.: Ufaglært dækker over grundskole, forberedende uddannelser, gymnasial uddannelse og uoplyst uddannelse. Befolkningen og uddannelsesstatus er opgjort 1. januar i året. Populationen er afgrænset til 15-64 årige. Det eksisterende datagrundlag kan ikke identificere eventuel substitution fra offentlig til privat VEU. .

Livslang læring til de mindst uddannede

Ufaglærte og faglærte er generelt ikke motiverede for at gøre mere brug af VEU,

Ønsker om deltagelse eller ønske om mere deltagelse i VEU de seneste 12 måneder, fordelt på uddannelsesbaggrund, 2016

Pct. af 15-64-årige

Anm.: 15-64-åriges ønske om at deltage eller deltage mere i formel eller ikke-formel VEU i løbet af de sidste 12 måneder. 95 pct. konfidensinterval er angivet.

Anbefaling: Nyt digitalt uddannelsesoverblik

Vi anbefaler:

- Etablering af et digitalt uddannelsesoverblik, som skal give den enkelte og virksomheden et bedre overblik over deres muligheder i efteruddannelse

Anbefaling: Nye veje fra ufaglært mod faglært

Vi anbefaler:

- Ny praksis for kompetencevurdering med et langt stærkere fokus på afdækning af personers reelle erhvervede kompetencer
- Ny vej fra ufaglært til faglært: *Praksissvendeordning* efter norsk forbillede
- Gratis deltagelse i grundlæggende almene VEU-fag (avu)

Øvrige anbefalinger

Nye veje fra ufaglært mod faglært

- Overblik over merit i erhvervsuddannelser fra AMU-kurser
- Sammenhængende uddannelsesforløb
- Mere fleksible rammer for voksne i erhvervsuddannelser

Løft af basale færdigheder

- Virtuelt optag på FVU
- National strategi for digitale undervisningsmaterialer
- Gratis løft af grundlæggende kompetencer på avu
- Målrettet FVU for personer uden dansk som modersmål.

Øvrige anbefalinger om videregående uddannelser

4 veje til at blive kandidat

Kandidatuddannelser (fuldtid)		Erhvervs kandidatuddannelser (deltid)	
120 ECTS (2 år)	50%	120 ECTS (4 eller flere år)	5%
75 ECTS (1 år)	35%	75 ECTS (2 eller flere år)	10%
Overordnet beskrivelse			
<ul style="list-style-type: none">Som i dag – men mindre	<ul style="list-style-type: none">Ny 1-årig kandidatuddannelseBredere fokus på arbejdsmarkedetTaxameter 130% 	<ul style="list-style-type: none">Som i dag – men udvidesTaxameter 150% 	<ul style="list-style-type: none">Ny erhvervs kandidatuddannelseTaxameter 150%

Nyt optagelsessystem på kandidatniveau
Retskravet afskaffes

Videregående VEU

Livslang mulighed for (gratis) at vende tilbage til universitetet

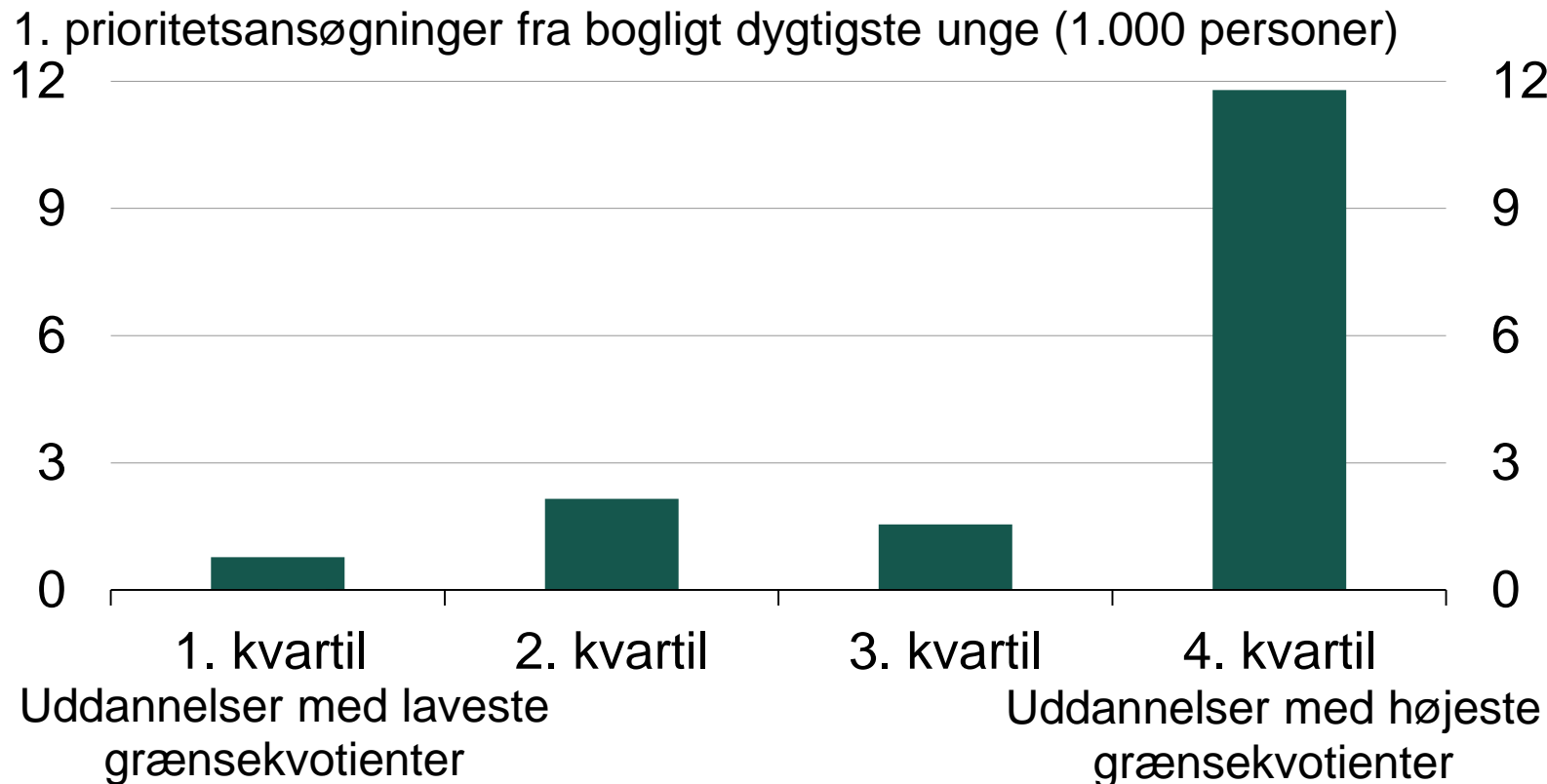

Vi anbefaler:

- Selve uddannelsesdelen af videre- og efteruddannelse (VEU) bliver gratis
- Taxameter til VEU øges markant (samme niveau som erhvervskandidat)
- Mere efteruddannelse i mindre moduler

Anbefaling: Nyt optagelsessystem – afmontering af usund 12-tals kultur

De bogligst dygtigste vælger langt overvejende de uddannelser med de højeste grænsekvotienter

Vi anbefaler:

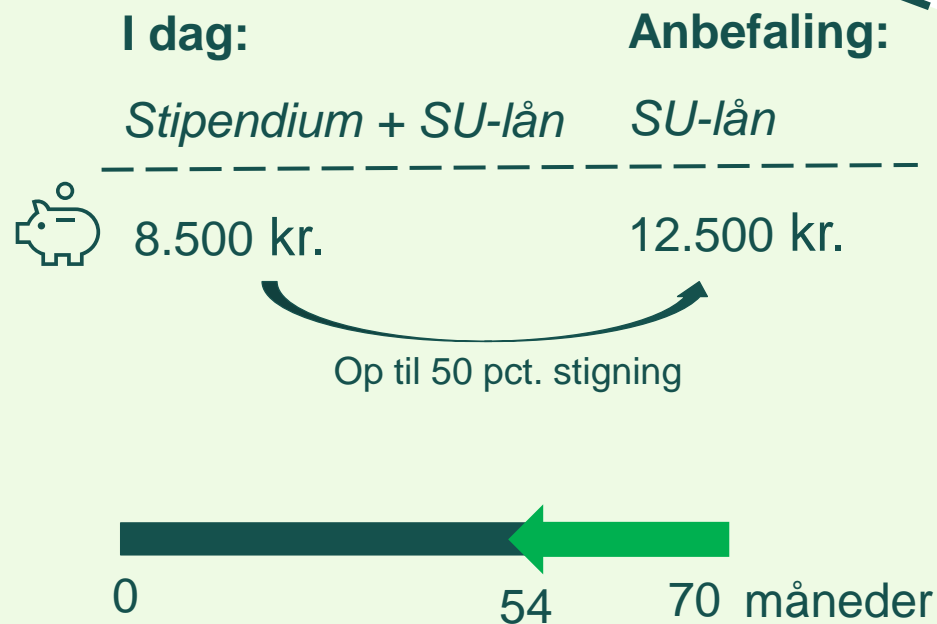
- Et loft på 9,0 som højeste grænsekvotient

Anbefaling: Omlægning af SU'en til lån på kandidaten

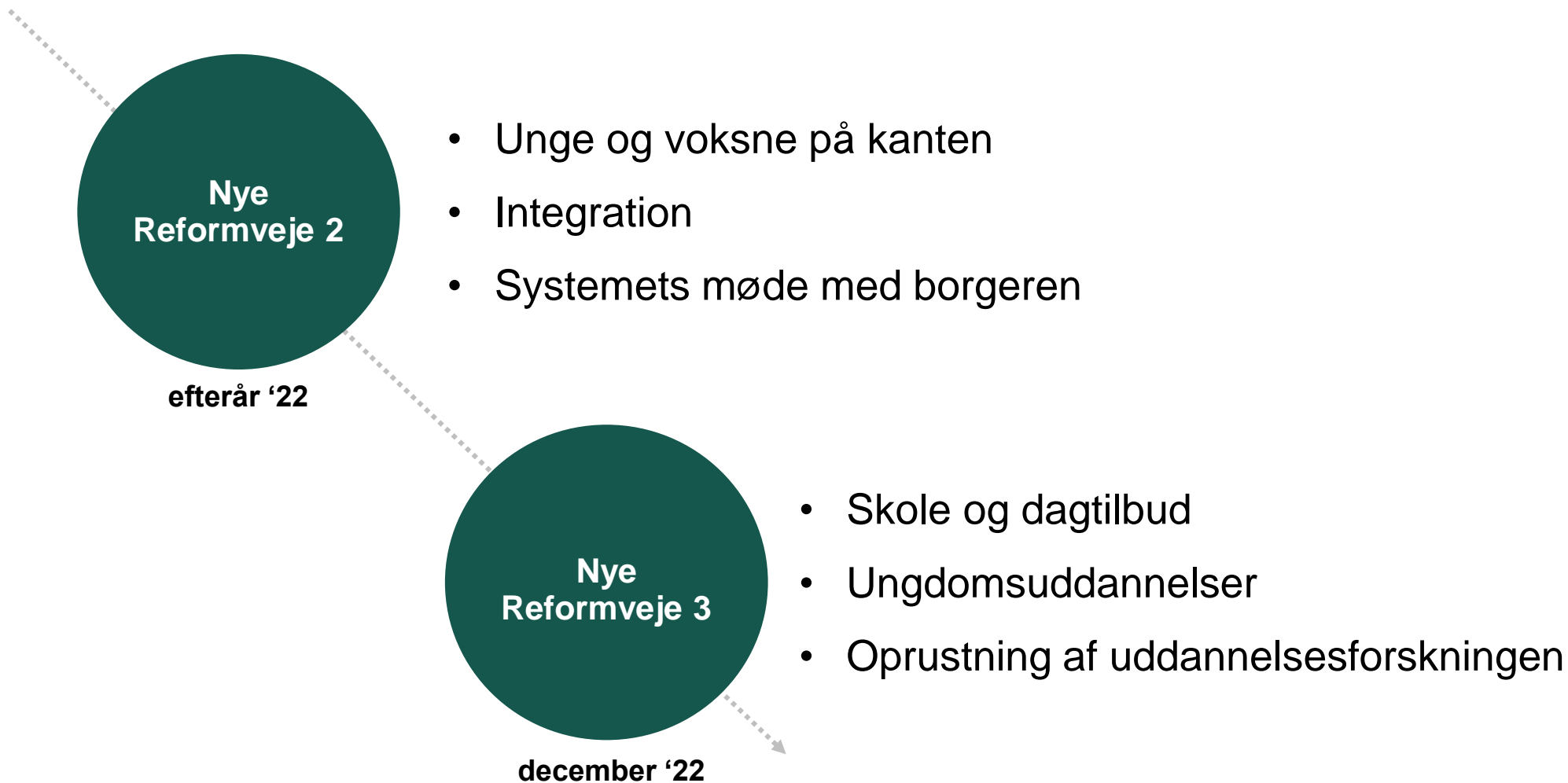
Vi anbefaler:

- SU-stipendier på kandidatuddannelser omlægges til lån. Lånesatsen forhøjes samtidig
- Den samlede tid, man kan modtage SU-stipendier sænkes fra 70 til 54 måneder

- SU-besparelsen anvendes bl.a. til at udvikle kvaliteten af alle vores uddannelser fra vugge til grav
- Der eksisterer ingen specifik viden om effekten på social mobilitet af SU på kandidatuddannelserne

Nye Reformveje 2 og 3

Spørgsmål?

